

Tänker du köpa hund?

Att köpa hund är ett stort steg som är värt att tänka igenom noga. Man tar ju på sig ansvaret för en ny familjemedlem - en individ som man är skyldig att ge ett så bra liv som möjligt. Ett åtagande för kanske 15 år framöver!

När du till sist, efter moget övervägande, har bestämt dig för vilken ras som passar just dig börjar arbetet med att leta efter en lämplig uppfödare. En seriös uppfödare är den som

- bara avlar på registrerade hundar
- bara avlar på friska, mentalt sunda hundar utan större exteriöra fel
- bara avlar på hundar som är vaccinerade, avmaskade och ögonlysta en gång per år (gäller mellanpudel)
- är noggranna med valparnas uppväxt, miljö och foder
- följer Svenska Kennelklubbens regler när det gäller uppfödning och försäljning av hund (finns att hämta hem på "nätet" - www.skk.se)
- har valpkullen försäkrad
- är noga med valet av valpköpare (!)
- låter dig komma på flera besök före köpet för att bekanta dig med hundarna i kenneln
- du känner förtroende för vid första mötet
- som är villig att hjälpa till med återköp eller omplacering av hunden om olyckan skulle vara framme så du inte kan behålla den

Dessutom är det väl ett stort plus om du kan få uppfödarens stöd framöver: någon som bistår dig med råd och dåd, som ställer till med valpträffar så du får se andra hundar från kenneln, som kanske hjälper dig med klippning och valpens fostran och som kanske till och med är villig att vara hundvakt när du vill resa bort... det finns mycket man kan önska sig av en uppfödare, och alla kan naturligtvis inte ställa upp på allt.

Men tänk på att du och uppfödaren kanske kommer att ha ett långt (16 år?) framtida samarbete så att "personkemin" er emellan stämmer från början! De allra flesta uppfödare känner varmt för sina valpar och är förstås angelägna om att ni ska få ett gott liv tillsammans.

När man sedan till sist, överlycklig, kommer hem med sin nya valp har man vanligtvis många frågor, även om man har fått en massa bra information av valpens uppfödare och också studerat Kennelklubbens fina informationsmaterial till blivande och nyblivna valpköpare. Här är några tips:

Äta

"Hur mycket ska valpen äta?" brukar vara den första frågan man ställer sig. En matlista har man nog fått med sig hem, men hur mycket vid varje mål? Som alltid gäller här sunt förnuft - valpen ska äta sig mätt vid varje mål, inga valpar ska gå hungriga! Om den inte äter upp allt tar man bort maten och ger lite mindre nästa gång. Blir valpen för fet (mycket ovanligt) får man dra ner på portionerna något, blir den för mager får man ge ett extra mål och mera fett i

maten. Så enkelt är det faktiskt! Och glöm inte att tillsätta kalk och vitaminer, mängden är avhängigt av valpens storlek och ålder och brukar framgå på förpackningen. En 8-10 veckors mellanpudelpuppa som kommer till sitt nya hem kan ha följande matsedel:

- mål 1 och 5: fjällfil och ostsmörgås *eller* majsavalling
- mål 2-4: ca ½ dl lämpligt torrfoder för valpar, väl uppblött i varmt vatten
eller 1/4 köttfärs, 1/4 ris, 1/4 grönsaker, 1/4 vitt bröd, lite olivolja och Kafomavit

Många föredrar att ge sin hund enbart torrfoder. Det går också bra - fråga valpens uppfödare!

Om man har lämpliga matrester (inte rökt eller starkt kryddad mat), kan man blanda i lite grann av det. Låt aldrig matskålen stå kvar framme om valpen inte äter upp på en gång, då lär han sig snart att matvägra. Om man vill byta till annat foder, måste det ske successivt, under ca en vecka.

Ett kex, en rå morot eller ett torkat grisöra eller liknande ger både tandrengöring och sysselsättning.

Har din unga hund problem med rinnande ögon, svullna tonsiller eller flytningar från könsorganen, kan det bero på brist på A-vitamin. Finns att få i hälsokostbutiken. Fråga din veterinär om råd!

Sova

Låt valpen få känna tryggheten i att ingå i flokken även nattetid, genom att bädda åt den på golvet bredvid någons säng. I den vilda hundflokken blir en individ utestängd bara när det är något fel på den - när du tvingar valpen att sova ensam hör den dig alltså säga "gå och dö, vi vill inte veta av dig".

En hund klarar att vara för sig själv några timmar varje dag när den vant sig, men en hel natt i mörker och ensamhet är en hemsk upplevelse för en liten puppa.

Är man rädd för kissiga mattor kan man låta valpen sova i sängen (där kissar man ju inte) eller låta den sova i en hage eller bur nära din säng. Hundar är flockdjur och pudlar är särskilt sällsapsberoende sällsapsdjur!

Valpfostran

Ta ut valpen när han har sovit och efter det att han har ätit så blir han snart rumsren! Banna honom inte om han misslyckas, han lär sig snart ändå hur han ska göra. Kisspölar på mattor håller man potatismjöl över och låter torka till nästa dag, då man dammsuger upp det.

Lär honom från början vad ordet **nej** betyder, genom att ta honom i nackskinn (som hans mamma skulle göra) om han är olydig, samtidigt som du säger "nej"

med allvarlig röst. Skrik aldrig, då blir han bara rädd.

Låt valpen vara lös så mycket som möjligt - redan från första dagen! Det ingår i alla hundars mänskliga rättigheter att åtminstone en stund varje dag få springa lös och ledig utan koppel. Om man gömmer sig för en valp då och då på skogspromenaden, så lär han sig att hålla reda på husse/matte i stället för tvärtom. Ropa inte i onödan och jaga *aldrig* efter en valp som inte vill komma och försök inte heller "fånga" hunden - om du i stället springer ifrån honom så kommer han snart efter!

Brukshundklubben har roliga valpkurser, där valparna får social träning tillsammans med andra valpar och dessutom lär sig en massa andra nyttiga och roliga saker.

Träningen

Din valp bör tränas att gå i koppel redan från 9 veckors ålder, men då bara i mycket lugn miljö, och på valpens egna villkor - inget dragande i kopplet alltså. Och - naturligtvis - inget ryckande i kopplet från din sida! *Varning* för selar, som kan göra att valpen belastar sin växande kropp felaktigt, med ont i bogar och framben som följd.

Jag är inte heller någon vän av s k flexikoppel - antingen ska hunden vara lös eller så ska den vara i koppel, och då högst 2 m ifrån dig. Ingen hund lär sig något på att gå och streta runt i flexikoppel! Välj hellre ett smidigt smalt läderkoppel, längd ca 1,90 och ha ett smalt halsband av "halvstryppmodell"! Och du - av med *både* koppel och halsband när hunden ska vara lös.

Redan den mycket unga valpen kan gå med på skogspromenader på upp till en timme (utan koppel) - *om du räknar med att bära den minst halva vägen*. Varning dock för vilda lekar med större hundar - det innebär stor skaderisk för rygg, nacke och övriga leder.

Valpen/unghunden mår bra av miljöträning och aktiviteter, men i måttliga mängder. *Det är minst lika viktigt med lugn och ro för den växande hunden!* Jag brukar sätta mig på en tunnelbanestation med den unga valpen i mitt knä och titta på tågen när de kommer in på stationen. Även stora parkeringsplatser är bra träningsplatser, men naturligtvis måste hunden kunna känna sig absolut trygg. Lite hundgodis kan verka lugnande på en orolig valp, plus att få sitta i knä förstås.

Så kallad "klickerträning" bör man bedriva med stor varsamhet, eftersom för mycket av den varan kan höja stressnivån hos hunden. Träna lagom och minns att det tar på krafterna att växa så fort, som valpar gör!

Pudelvården

En pudel behöver klippas ungefär var sjätte vecka. Vilken frisyr man än väljer - extremt kortklippt eller "utställningspäls" - så kräver pudeln en hel del omvårdnad! Klippning kan kosta mellan 300 och 600 kronor per gång, men det

är inte så svårt att lära sig att klippa en vardagsfrisyr själv. Pälsen bör borstas igenom en till två gånger per vecka - man behöver en piggborste, en karda och en stålkam. Kamma igenom pälsen noga, så att inga tovor finns kvar! Klorna klipps en gång i veckan, med klotång.

Vilken frisyr man än väljer till sin pudel, MÅSTE hundens ansikte hållas väl rakat. Matrester kring skäggiga nosar ger upphov till tandsten och tandlossning och päls kring ögonen kan utgöra grogrund för ögoninflammationer. Att raka bort pälsen runt svansrot och analöppning gör att bajs inte kan fastna där och täppa till öppningen. Räkna alltså med att investera i en rakmaskin!

Om hunden har mycket hår i öronen måste man rycka bort det (med talkade fingrar går det lättare), så att örongången hålls luftig och han inte får svampinfektion i örat. Hos småvalpar sitter öronhåret hårt fast, men efter ca 4 månaders ålder brukar det gå lättare och få loss det.

Man kan bada sin pudel så ofta man tycker att det behövs (jag badar mina var 14:e dag) och alla schampon duger bra, bara man sköljer väl. Se till att valpen inte slickar i sig av schampot!

Visitation av hund

En förutsättning för att man ska observera sjukdomssymptom hos sin vovve och reagera för dem är, att man som jämförelsematerial har en god bild av den friska hunden. Man bör också ta reda på, vilken normaltemperatur hunden har (en hunds temp ligger normalt ca en grad över en människas, men variationer finns).

Visitationen ska omfatta kontroll av:

1. nosen   är nosen torr och sprucken; är hunden snorig
2. munnens slemhinnorfärg och ev svullnader i tandkött mm
3. tänder   finns det tandsten, främmande föremål mellan tänder
4. ögon   flytningar, färgen på slemhinnorna
5. öron   luktar de gott, finns det vax, sår eller hår i öronen - behövs öronrens?
- 6, hud och päls   mjäll, tovor (kamma ut!), ohyra, ev bulnader
7. ben och tassar   vullnader, värme, sår mellan trampdynor
8. klor   klippes varje vecka!
9. ändtarmsmyrningen   fistlar, sår, kontrollera analsäckarna
10. yttre könsdelar   flytningar eller ansvällningar

Låt som avslutning dina händer glida utmed hundens hals, sidor, ljumskar, buk och svans!